Ч. 258 (11.509). Львів, неділя 18. листопада 1928. Pocztowa opłata zaplacona ryczałtem. Рік LXVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. шадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Голод на Україні.

Львів, 17. листопада 1928.

На іншому місці містимо офіціяльне звідомлення харківського уряду про розміри голодової катастрофи, що навістила в цьому році 76 районів в полудневій части України, а саме в округах: одеській, миколаївській, херсонській, мелітопільській, дніпропетровській, криворіжській, зіновєвській, першотравневій, запоріжській, кременчуцькій і в Автономній Молдавській Републиці. Округа це адміністративна одиниця, що дорівнює простором щонайменше трьом нашим середним щодо просторности повітам, а населенням щонайменше двом нашим повітам.

З урядового комунікату довідуємося далі, що на тій території є 732.000 господарств, або, якщо рахувати на кожне господарство тільки по пять душ, то вийде, що на Україні досягнула голодова катастрофа **аж 3 міліони 660 тисяч** мешканців. Катастрофа, як бачимо, дуже поважна. З офіціяльного комунікату довідуємося крім того, що все те голодуюче населення було здане досі виключно на себе і на свої сили, то значить на свою безсилість у боротьбі з голодом, бо місцеві органи влади були на голодову катастрофу зовсім не вражливі. Несення допомоги голодуючим заініціював щойно центральний харківський уряд. Але як? Він щойно тепер затвердив „остаточний плян" допомогової акції, який полягає на тому, що з „бюджету та з коштів громадських організацій приділюють **щось 24 міліони карбованців**".

Якщо ті 24 міліони можна булоб зараз зреалізувати та роздати в формі допомоги між усіх досягнутих катастрофою мешканців, то на кожного випалоб коло 6 і пів карбованця. Отже, яка це допомога? Це не допомога, а паліятивний засіб, який ні горя ні нужди від голодуючих не відверне. Та справа стоїть далеко гірше, бо тих 24 міліони відразу зреалізувати на допомогу не можна. Такої готівки не можуть виложити ні державний скарб ні тим менше громадські установи. Виходить, що ратункова й допомогова акція для голодуючих є покищо тільки теоретичною. Закиж вона стане практично реалізуватись, то мабуть половина населення вигине від голоду й недуг, які ширяться в тих районах застрашаючо вже тепер. Така перспектива не далека від дійсности, коли зважити, що там усяку навіть найважнішу акцію, якщо вона не спрямована на виключну користь комунізму, гальмує в нечуваний спосіб, осуджений самою большевицькою пресою, бюрократизм, формалізм, словом: уськa канцелярська тяганина і безголовя. Врештою із самого комунікату видно, що не зважаючи на цілковиту інерцію місцевої влади в справі ратункової та допомогової акції, намічених 24 міліони карбованців мається ужити так, що 5 міліонів піде на харчування дітвори (224 тисячі дітей), 4 міліони на організацію громадських робіт весною (а що будуть робити голодуючі зимою?), 1 міліон на харчову допомогу тим, що не зможуть брати участи в громадській роботі і накінець 13 міліонів на „постачання маломожним господарствам паші для худоби". Так наглядає вся ратункова й допомогова акція для голодуючих, заініційована харківським урядовим центром.

Про якусь громадську збірку на голодуючих по цілій Україні досі ні слова не чути. Але за те, в кожному числі большевицьких газет можна стрінути багато писанини на тему розписаної тепер „Модром" (міжнародня організація допомоги революції) збірки для допомоги політичним комуністичним вязням на українських землях під Польщею. Рівнорядно з тим реалізують там тепер позичку на т. зв. індустріялізацію сільського господарства. Отже на все це збірки і мобілізація громадського гроша допустима, але на боротьбу з голодом, на ратунок міліонів загрожених екзистенції українських селян нема ні проблеску ширшої збіркової ініціятиви по всій Україні. Приватна громадська ініціятива там недопустима, а в нинішніх відносинах і неможлива, бо кожний громадянин занепокоєний в першій мірі журбою за збереження своєї власної екзистенції. Кожний бачить і чує, що з дня на день йде до гіршого. Зокремаж болючо відчуває це мешканець міста, якому вже давно видають на карточки лише скупі порції хліба та інших харчових продуктів.

Та вернім ще раз до наміченої урядовим комунікатом ратункової акції. Там центральна влада авторитетно доручає своїм місцевим органам влади давати матеріяльну допомогу виключно тільки голодуючим біднякам і т. зв. незаможникам. „Куркулів" виключає комунікат від користування допомогою. Це прецічне відношення комуністів до людського життя, для культурної людини цілком незрозуміле. Бо, хто є в понятті комуністів „куркулем" і ще й до того в районах, де був загальний неврожай? Куркулів не тільки в навіщених голодом округах, але й взагалі на всій Україні тепер нема. Їх комуністи за десять літ до тої міри знищили та обскубали, що вони стали далеко бідніші від т. зв. патентованих большевицьких упривілеєних незаможників. За куркулів вважають нині большевики тих селян, що були вправді куркулями перед революцією, але нині є вони виняткими з-під права з того власне титулу, що колись були куркулями, і які тримаються при житті виключно своєю великою працею та оплачують податки за всяку упривілеєну т. зв. бідноту, що живе з „комунізування", тобто з сільської комуністичної політики. Всіх хо[illegible]

Якіж з уваги на все сказане перспективи поборювання голоду? Нема, по правді кажучи, ніяких. Бо вже з репродукованих у тій справі на сторінках нашого органу енунціяцій теперішнього генер. секретаря КП(б)У Косіора знаємо, що в тій боротьбі з елементарним лихом Україна здана виключно на власні сили. Московський центр та інші републики нічим їй допомогти не можуть. Зваживши, що цього року на цілій Україні був слабий урожай приходиться ствердити цілковиту безсилість урядових чинників у боротьбі з катастрофою. Тепер питання: чому до неї дійшло в таких застрашаючих розмірах уже в друге під большевицьким правлінням? Без сумніву завдяки експериментаторській господарці комуністів.

За дореволюційних часів був закон, який обовязував кожну громаду степових районів України до роблення запасу збіжжа в громадських шпихлірах на три роки, саме з уваги на часті в тих районах елементарні катастрофи неврожаїв. Кожна громада навчена досвідом такі запаси все робила і доповнювала. Ті запаси перетрівали війну. Ніхто їх не нарушив! Перетрівали і революцію та всі громадські війни. Щойно в 1921 р. комуністи розгромили та знищили ті запаси, вивозячи їх з України над Волгу для тамошніх голодуючих. Вже в 1922 р. навістила голодова катастрофа Україну, особливож степову і тоді запасів не стало. Міліони населення вигинули. Вигинула і худоба. Між голодуючими були й випадки канібальства. По голоді большевики не подбали про нове введення запасових шпихлірів на випадок катастрофи. Нині вони збирають овочі своєї господарки і понесуть всю відповідальність за голодове нещастя. Крім того, комуністи, що так багато говорять про раціоналізацію, інтенсифікацію та індустріялізацію сільського господарства, цілком не турбувалися тим, щоби вчити селян боротися з недородами та посухами при допомозі випробуваних технічних агрікультурних засобів. Словом їх експерименти довели до катастрофи.

Радянська Україна.

Офіціяльне звідомлення про голод.

Київська „Пролетарська Правда" з 13 листопада ц. р. приносить офіціяльне повідомлення про розміри голодової катастрофи на Україні під скромним заголовком: „Наслідки обслідування неврожайної смуги України".

Ось і саме звідомлення в такому виді, в якому його принесла урядова агенція „Ратау":

„Харків, 12. листопада. (Ратау) Рада Народніх Комісарів, заслухавши доповідь голови урядової комісії Шліхтера про наслідки обслідування степової смуги України, яке зроблено, щоб остаточно окреслити недорідну територію, визнав за такі **76 районів** з **732.000** селянських господарств у Одеській, Миколаєвській, Херсонській, Мелітопільській, Дніпропетровській, Криворізькій, Зіновєвській, Першотравенській, Запорізькій і Кременчуцькій округах і в АМСРР. — **До того в число округ, що потрібують першорядної допомоги, залічено Одеську, Миколаївську, Херсонську округи й АМСРР.** Найбільший неврожай на Одещині, де й озимина й ярина пропала в 15 районах. Найменший неврожай на Запоріжжі, де не вродив хліб тільки в одному районі".

„Радпарком констатує, що хоч стан людности недорідних районів і дуже тяжкий, місцеві органи влади, особливо Першотравенської й Зіновєвської округ, все не звертають на це достатньої уваги. Ні одна неврожайна округа, крім Дніпропетровської, не мобілізувала достатньою мірою місцевих коштів для допомоги людности".

„Радпарком затвердив остаточний плян допомоги потерпілому селянству. На це з бюджету та з коштів громадських організацій приділюють щось із 24.000.000 карб. З цієї суми понад 5.000.000 карб. дають на дитяче харчування. На ці кошти можна буде, протягом 10 місяців, прогодувати 224.000 дітей. Щось з 4.000.000 карб. приділено на організацію весною громадських робіт по неврожайних селах, щоби дати заробіток дорослій людности. Щось з 1.000.000 карб. приділено на харчову допомогу селянам, що з якихось причин не зможуть працювати на громадських роботах. І найбільшу суму, більше як 13 міліонів карб., приділюють на постачання маломожним господарствам паші для худоби в під сівто-засівну операцію".

„Наркомторгові запропоновано стежити, щоб безупинно постачати недорідним селам борошно, пашу, а „Сільському Господарю" за вчасним постачанням усім районам картоплі".

„Радпарком поклав [illegible] обовязків на місцеві органи влади. Окрвиконкоми повинні більше звертати уваги на недорідні райони й мобілізувати власні кошти для додаткової допомоги [illegible], а стежити, щоб допомагали [illegible] бідняцьким, маломожним і середняцьким групам селянства, та щоб людності неврожайних сіл вчасно дали [illegible] сільсько-господарського податку [illegible]".

(Підсумки обслідування голодуючих областей на Україні є, як бачимо, страшні. Вони стануть ще страшніші, коли на основі наведеного комунікату усвідомимо собі, що голодуюче населення [illegible], бо найбільші [illegible] обслуговані [illegible] влада [illegible] для боротьби з голодовою катастрофою досі не робила.)

„Міністерство перемиря" у Франції.

„Міністерством перемиря" назвав Поанкаре новоутворений ним уряд — тому, що вдалося його сформувати дня 11. листопада, отже в день десятих роковин підписання перемиря в світовій війні. Хоч в звязку з останньою урядовою крізою було у Франції дуже напружене політичне положення, бо загрожувало розвязанням парляменту, то видно, що серед більшости французьких політиків побідив таки патріотизм і державна раців.

Французькі радикали не ввійшли до нового коаліційного кабінету Поанкаре, але за те ввійшли на їх місце республиканські соціялісти. Ці останні належать у французькому парляменті до лівиці та мало чим ріжняться у своїй політичній програмі й ідеольогії від радикалів. Поанкаре заявив у свому експозе, що буде продовжувати далі свою давну програму. До кінця грудня вимагає він ухвалення буджетового закону та заповідає, що присвятить потім головну увагу ревалоризації та сплатам французьких довгів.

Самозрозуміло, що щасливої доволі ліквідації цеї урядової французької кризи не треба і не можна вважати в цій парляментарній каденції за останню. Радикали початої проти Поанкаре боротьби не покидають і при першій сприяючій їм нагоді допустять знов невмолимий наступ на уряд Поанкаре. Їх мета взяти владу в свої руки. Чи це їм вдасться — предсказати годі, але воно зовсім не виключене і то в недалекій будуччині. Відношення сил у французькому парляменті дуже непевне та плинке — тому можна рахуватися з усякими несподіванками.

Але побідний вихід Поанкаре з останньої кризи тепер без сумніву скріпив його авторитет і становище Франції в міжнародній політиці.

60-літній ювилей Просвіти відсвяткуємо найкраще, коли всі від „мала до велика" станемо її членами. Тож спішіться зі зголошеннями в члени, надсилайте вкладки й іншим пригадуйте!

Після львівських подій.

Огляд української преси.

Досі не мали ми змоги дати відповідного освітлення відомих львівських подій з уваги на цензурні обставини, що були для нас невмолимими. Думаємо, що й тепер такс освітлення нам не вдасться, бо не дійде до наших читачів. Ми обмежувалися до реферування польської преси та вірного передавання її освітлювання тих подій. Нині подаємо на цьому місці голоси тієї української преси про події, яка мала змогу їх по свому освітлити та для якої ласкавішою була цензура. Як до голосів польської преси не подавали ми ніяких коментарів — бо й вони, як показала практика, підпадали конфіскаті — і не входили з ними в дискусії, так само без коментарів подаємо в інформаційних цілях і голоси української преси. Досі мали змогу висловитися більше-менше свобідно на тему цьогорічних листопадових роковин український тижневик „Неділя" і півтижневик „Нова Зоря". Їх голоси ми далі і наводимо.

„НА РУМОВИЩАХ".

Під таким заголовком приносить 12. несконфіскование число львівського ілюстрованого тижневика „Неділя" передову статтю пера п. М. Голубця, в якій читаємо:

„Про те, що ділося у Львові в перших днях листопада ц. р. знаємо аж надто добре й докладно, не скоро теж зможемо призабути цей кріваний сабат зірваної з ланцюгів ненависти до всього, що українське. Знає вже нині про все те широкий світ, який подаючи описи львівських подій та картини спричиненого ними знищення, зовсім слушно запитує, чи... Львів лежить в Европі. Географічно, зовнішно, може й так, але фактично, листопадова вакханалія зіпхнула столицю нашого краю в глибину дикої, безпросвітньої Азії".

„І напевно багато ще промине часу, заки наш край знову наблизиться до Европи, заки мораль, етика, право й інші здобутки европейської культури, стануть тут обовязуючими. Покищо цей момент ще за далекими горами й глибокими ріками й ми не можемо ні на хвилю заспокоювати себе самообманом, що події, в роді пережитих оце нами, перейшли в безповоротне минуле".

„Бо коли, психольогічно, можна найти зрозуміння для найнікчемнішого злочину, доконаного в пориві безвідповідальної невміняемости, коли для найбільшого звірства можна найти психольогічну основу в перевазі інстинкту над розумом і культурою, коли, одним словом, можна зрозуміти все те, що робить безіменна, многоголова „вулиця", то не можна зрозуміти, а тим менше оправдати цього, що роблять ті, яким доручена опіка й держання в ризах цеї „вулиці".

„Те, що робить у відношенні до подвигів цеї вулиці преса й легітимована репрезентація нашого противника, переконує нас, що ми справді живемо десь на окраїнах дикої Азії, та що в даному випадку справи йдуть не до кращого, а до гіршого. Коли мова про пресу то робить вона щось таке, що в голові, не говорім чесного, але розумного европейця ніяк не вміститься. З її шпальт довідуємося наприклад, що сточеницю на площі Сокола-Батька, яку ми з таким трудом і коштом собі поставили, спалили і знищили самі українці. На шпальтах тої преси появляються картини знищення наших культурних інституцій з многомовними підписами в роді „українські ексцеси у Львові". Ця преса врешті обріхує своїх читачів і впевняє, що на вулицях Львова не бють українців за ношення „мазепинок", але поляків за ношення конфедераток, що на вулицях Львова бють не українців, які говорять поміж собою по українськи, але поляків, які відважуються говорити по польськи..."

„А коли мова про легітимовану репрезентацію нашого противника та її виступи на парляментарній арені, то просто жах бере слухати, що ці люди говорять, що вони придумують і в що вони вірять, чи з обдудою вдають, що вірять!"

„Бо можна помилитися, можна забутися, можна піти за далеко в виладуванні своєї ненависти тим більше, як мається перед собою слабшого, безборонного противника, але кинути цього противника на паству хитро придуманої провокації, потоптати його найсвятіші почування, обдерти його до гола, а відтак поміняти ролі й вдавати з себе покривдженого тим потоптаним, обдертим й безборонним, це вже переходить найскромніщі вимоги моралі й етики, обовязуючі в Европі".

„Коли одначе правдою є, що „горбатого й могила не випростує", то безсумнівно шкода тут кожного слова про етику, мораль і тим подібні вигадки Европи. Впрочім яке нам діло до етики й моралі нашого противника. Хай він тим журиться. Наше діло в чому іншому".

„З листопадового розгрому вийшли ми, як безборонні й беззахистні, з велитенськими матеріяльними втратами. Знищено велику частину нашого культурного дорібку, запропащено мерравицю наших міліонових мас, кілька позицій нашого культурно-національного білянсу просто перечеркнуто".

„Але чим є матеріяльні втрати супроти нашої моральної побіди! Чим є ті щерби й виломи в мурах наших культурно-національних твердинь, супроти духового підйому й поновой загостреної й витонченої сторожкости, яка запанувала на наших позиціях? Дякуючи останньому ми відробимо свої втрати вдвоє і в присішеному темпі подвоїмо наші здобутки".

„На наших очах проходить процес консолідації й обєднання груп, що досі ішли ріжними шляхами. В наших установах заметушилося життя й скріпився рух, як на збуреному муравлищі. В обличчі небезпеки ми почули силу відповідальности, яка тяжить на кожному з нас, без огляду на позицію і становище, яке в даний момент займаємо".

„В огні гартується криця, а в огні боротьби сталяться серця й могутніє витревалість. Тільки хай це не буде соломяний огонь! Плянова, сконсолідована й до остаточности напружена праця, хай буде відповіддю наступам на наші позиції, яких зброєю нашого противника боронити не можемо й не хочемо. Чим дужчий напір, тим більша відпорність!" Не

Ц.Р М. БАЖАЛУК.

ЕТНА.

Етна, найвищий вулькан в Европі, а найвища гора в Італії (3313 м.) робить враження цілої групи гір. Її насипаний стіжок має в обводі 140 км.

Довкруги Етни тягнуться у великому півколесі, отвореним до моря, старші гори, відділені від вулькану широкою долиною. Це півколесо є берегом колишнього морського заливу, що врізувався глибоко в сушу острова; залив цей утворився так, що між щілинами земля западась у глибінь, — а врешті виповнила його Етна, що виросла з моря.

Велика ріжниця між Етною і Везувієм кожному глядачеві впадає зараз в очі: з діяльного головного кратеру Етни добувається пара, попіл, бомби, тільки не лява. Бо як лява підноситься в гору в середині вулькану, то натиск її стовпа є такий великий, що боки гори не можуть йому опертися. Заки ще лява дійде до вершка, то гора раз вище, раз нижче тріскає з боку — і з так утвореної щілини виливає лява і насипає разом з піском і попелом, що повстає із неї, т. зв. паразитний кратер, який знову сам собою може творити навіть вищу гору. Таким робом гори Россі коло Нікольозі, що повстали в часі страшного вибуху в 1669 р., є високі на 250 м. понад околицю.

Лява виглядає наче вогнисто-плинна камінна каша, якої температура хитається між 1100 і 1330 степ. Ц. Ляви, що добувається тепер наверх з Етни, належить до одного типу; а саме до сірих скалинцевих базальтів. Залежно до того, чи в ляві є багато пари чи ні, є вона густа або рідка. Застигаючи приймає лява всіякий вигляд: або розпадається на купу острограньчастих кусків, що нагадують шляки (жужелицю) з високих гутничих печей, або виглядає наче великі поморщені паляниці та бохонці хліба, понакидувані на себе. З плинучої ляви виходять супокійно або бурливо водяна пара і всілякі ґази, що притаєні в ній у великій скількости. Водяна пара і ґази поривають кусники плинної ляви і розкидають її нераз далеко на боки. Відповідно до величини тих кусників розріжнюємо мілкий попіл, грубозернистий пісок, великі як верна гороху або горіхи камінці (т. зв. ляпіллі) і такі як пястук або й ще більші т. зв. „бомби".

Отже лява ніколи не випливає з головного кратеру на вершку Етни, тільки зі щілин, що творяться на її збіччах, — і то звичайно з долішнього кінця щілини — і тут насипається з нагромадженої маси ляви, каміння піску і попелу стрімкий стіжок, що кінчиться тупим вершком, або коли пара добувається дуже сильно в гору, то тоді виростає стіжок високий, гостро закінчений, наче комин. Вище в горі зі щілини випливає з ями або з т. зв. „бокки" передусім пара, що порива зі собою дрібніші куснi, які осідають довкруги бокки і творять вал, наче перстень, а врешті і стіжкову гору. Вигляд такого бічного стіжка та його кратера є ріжний і залежить не тільки від форми бокки, але й від напряму вітру, що віяв підчас вибуху.

Майже кожний більший вибух творить свою власну бокку і паразитний кратер. Етна має нині на своїх збіччах до 900 таких паразитних кратерів.

Етна є діяльним вульканом з давніх давен; пересічно що 10 літ повторяються на ній сильні вибухи, а між тими вибухами гора є в супокою.

Найстрашніший вибух памятають у 1669 р. (тоді саме утворились Монті Россі), що тривав 3 і пів місяця; вершок гори запався тоді, на її боці утворилась величезна щілина, на 18 км. довга, а з її долішнього кінця вилилася струя ляви, що покрила 50 км. квадр. поверхні, знищила 12 сіл, зовсім або в частині, більшу половину міста Катанії та посунулась іще на кількасот метрів у море.

В часі цього вибуху мало згинути аж 20.000 людей, а в р. 1693 навіть 60.000!

На полудневому збіччу гори, близько місцевости Нікольозі, повторились вибухи в рр. 1886 і 1892. Щілина, що утворила в р. 1886 Монте Гемельляро розірвалась 8. липня 1892 серед сильного землетрусу і побільшеної діяльности головного кратера ще далі на північ. А другого дня утворилися серед сильних пароксизмів три бокки, а потому ще четверта, а довкруги тих ям усипалися з попелів і ріни чотири паразитні стіжки. Лява виливалась тоді з долішньої части щілини. Потім сила вульканічна на якийсь час ослабла, аж у серпні віджила наново та утворила знов дві нові стіжки, які вульканічну діяльність переняли на себе, а старші стіжки припинили свою діяльність майже зовсім. Вибух тривав тоді довше як 5 місяців.

На північ від Монте Гемельляро повстало 9. липня 1892 р. 5 вогнистих гір, більше як 100 м. високих, — Монті Сільвестрі, названі так у честь геольога Сільвестрія, професора в Катанії, заслуженого дослідника Етни.

З долішньої частини цих гір вилилась величезна струя ляви, майже на 2 км. широка і сплила в напрямі Монті Россі до висоти 920 м. н. ур. моря.

В порівнанні з цією струєю ляви це зовсім незначний вузький язик ляви з березня 1910 р., дарма, що він подекуди до 50 грубий. Ця струя виплила на полудневому збіччу Монте Кастеляццо з кількох щілин. Такий бічний вибух на Етні був також у березні 1910 р. В перших днях березня видко було тільки слабі білі стружки диму, що виходили з великого центрального кратера. Від 6. березня дав себе відчути коло Етни цілий ряд землетрусів, а на 17. і 19. березня вийшло з центрального кратеру трохи жовтаво-

журімся тим, що проти нас іде провокація, брехня й насильство. Вони не вдіють нічого, коли проти них поставимо — свідомість, витревалість, працю а все те опромінимо непохитною вірою в нашу остаточну перемогу".

„Рефлексії".

Під таким заголовком приносить український пітнишевик „Нова Зоря" „часопис для поширення української християнської організації", у 88. неконфіскованому числі передову статтю. Моттом до статті є відомий поетичний афоризм Шіллера:

„Der Staat mus untergehn, früh, oder spät, wo Merheit siegt und Unvernunft entscheidet".

В статті між іншим читаємо:

„Перший факт, що його треба ствердити, то той, що місцеві переможці звперед десяти років не могли й сим разом дарувати собі нагоди, зайвий раз колоти й колоти переможеного, дарма, що загальне національне свято в десяті роковини державного воскресіння давало прекрасну нагоду — показатися політичними джентельменами супроти давнього противника, а тепер... ніби любого співгорожанина. Так воно не сталося, лише від тижнів і місяців чулося гуління: vae victis! Це дало основний мотив у невольній музиці львівських подій 1-го с. м. Здається, що верховні державні кермачі не будуть сим разом вдячні львівським супер-патріотам за міжнародну медвежу прислугу".

„Ми, розуміється, далекі від того, щоби вступати в ряди тих українців, котрі від 1914 р. „поучають" всі держави Европи, Америки й Азії, що „лежить в їх інтересі". Але просто годі не дивуватися, коли дивитися на те, як місцеві польські націоналісти в автосадистичній засліпленні — самі знущаються над своєю молодою державністю — і то в сам час ювилею її десятиліття. Нпр. Чехи до 10 літ довели своєю розумною політикою до того, що в їх правительстві могли засісти німці, з котрими в Чехії відбувалася тисячу літ тріваюча, безпощадна боротьба. А поляки не тільки не вспіли довести до чогось подібного, але ще в таку пору за одну фляшку атраменту, митту Бог знає ким, за один чеський та конєво (і також Бог знає ким) підложений набій самі зробили спектакль на весь світ... Се раз „політика!"

„А наробивши вмишень і дивовижі, ще й самі призналися до того перед світом, як до якогось геройства. І на яку тисячку польських політичних редакторів знайшовся один-одинокий, котрий мав на те потрібний розум і відвагу, щоб — хоч делікатно — осудити вуличні погроми (мова про редактора санаційного „Дзєнніка Львовского" д-ра Гурку. — Ред.) польських пайдократів і тимсамим балканізування та совєтизування сеї нещасної землі. Один чоловік, котрий відмовив глупоті права рішати!..."

„Друге розчарування, яке приходиться записати в літопис нашого національного життя, то факт, що українське громадянство за десять літ ані на крок не зийшло з того психічного стану, в який попало було в перших хвилях своєї невдачі: з протестаційного крику — за велику ціну, і нічого більше окрім сього крику! Пієтизм, правдивий, із серця пливучий, пієтизм для безсмертних жертв невдалих змагань, пішов в кут перед висловом досади до щасливішого переможця. Критичний дослід причин нашої невдачі й науки з нього на будуче — се ідея, яка у одних викликає здивування, у інших злють: ми не хочемо нічого знати, ми не хочемо нічого учитися, ми хочемо лише всьому світу „показати", які ми духом... убогі!"

„До чого взагалі служити мають свята в ролі того, що нас зіткало 1-го листопада? Окрім пієтизму для поляглих і науки для грядущих, хіба чейже не до образи духів поляглих противників, які також за ідею, а не за гроші віддавали своє життя! Духи наших героїв мусять се відчути тільки як свою власну зневагу..."

„А вже найменше шлю святкування памяти національних невдач може бути спровадження на себе нового, хотьби матеріально меншого та морально може важного погрому. Давати власному громадянству щораз нові практичні лекції безсильности і правдивости старої мудрости, vanae sine viribus irae — це хіба не національна політика, а самобичування, автосадизм!"

З польської преси.

Які „консеквенції" проповідує „Слово Польське"?

В передовиці п. з. „Здобудьтеся на стільки сили, аби виздоровіти", „Слово Польске" з 16. ц. м., подавши своє освітлення вторскової дебати в соймі про львівські події й назвавши сойм „трибуною кровічшої протидержавної пропаганди чужих агентур", після запевнення, що державна влада з цілою енергією і силою протиставиться тим, що їх одиноким завданням є ширити ненависть до держави й польського народу, кондлюдує так:

„Одначе консеквенції мусять бути дальші і глибші. Львівські події і безпримірно агресивні провокації чужих агентів (!!) у соймі примусять уряд вглянути в цілість політики, примороженої у Сх. Галичині (в ориг.: Сх. Малопольщі) і піддати цю політику основній ревізії. Приморожування механічних засобів у вигублюванні протидержавного сепаратизму є тільки палятивом. Не тільки обяви, але передовсім самі причини недуги треба усунути й лічувати. А тут відповідним шляхом може бути тільки позитивна, консеквентна програма політики державної рації стану. Ця програма наказує лишити сепаратизм не тільки там, де він показується безпосередньо, але передовсім там, де він в утаєній формі ділає несмінчено справніше й успішніше, отже в цілому ряді організацій суспільних, господарських та освітніх. (Підчеркнення наші! — Ред.). Ця програма не може теж полягати на субвенціонуванні державою в дійсности сепаратистичних установ. (Де ті субвенції? — Ред.). Згідно з виводами представників ББ в соймі державна політика мусить послідовно й рішуче відмежувати спокійне і позитивно наставлене до держави населення від кліки нечесних агітаторів, а охороняючи культурні й господарські інтереси регіональних етнічних елементів у Сх. Галичині, одночасно давати немешну вилатну опіку всім змаганням і старанням польського освітнього, господарського і суспільного життя, бо вони передовсім є підпорами державної рації стану і найуспішнішим знаряддям державної політики в нашій дільниці".

Наводимо ті „консеквенції" „Слова Польського" не тому, немовби в них було щонебудь нового. Ні — все те, що проповідує „Сл. Польске" в отсій статті, старався і старається проводити супроти нашого народу кожний польський уряд від часу створення незалежної Польщі. А з яким успіхом і вислідом, знаємо всі.

РЕВІЗІЇ Й АРЕШТУВАННЯ.

Станиславів.

В останніх днях переведено низку ревізій у визначніших громадян Станиславова й арештовано директора П. С. Б. інж. Дякова, студ. Салевича і приватного урядовця Нестора Величковського. Цього останнього випущено по кількох днях, а інж. Дякова і п. Салевича переведено до слідчих судових арештів.

Жидачівщина.

Масові ревізії переведено в дні 9. XI. п. р. також у селах цілої Жидачівщини. Пошукувано за зброєю в домівках читалень „Просвіти" та читальників видінців. Місцями переведено теж арешти. Арештовано м. ін. міщанина Мільського в Роздолі й кількадесятьох парубків у с. Песочнім. Останніх арештовано під закидом обезброєння польського жандарма. Замітне, що в цілому жидачівському повіті навмисно обовязкові збірки на майбутню „охронку" для дітей без ріжниці національности, тоді, як подібні збірки на українські філантропійні установи з правила забороняються.

Відгомін львівських подій за кордоном.

Дня 11. ц. м. відбулися у Відні численні збори тамошніх українців, присвячені справі погромів над українськими установами у Львові. Збори висловили співчуття жертвам погромів та ухвалили цілу низку резолюцій, яких ми не можемо подати з цензурних оглядів.

Українське міщанство в Чернівцях, зібране на зборах 12. ц. м., ухвалило висловити свою братню глибоке співчуття... [illegible] ...в Галичині... [illegible] — А. Попович[illegible]

„Кур'єр Варшавскі" подає з Бразилії, що...

У звязку зі знаними подіями у Львові Литовсько-Українське Т-во в Ковні оголосило відозву до українців з висловами співчуття з приводу метод, що їх примінюють поляки до братів-українців. У відозві підчеркнено, що львівські випадки прийдуться на засіди в литовські серця. Під відозвою підписані: проф. Біржишка, проф. Креве-Міцкевічюс, д-р Пурицкіс і інші. — Одночасно Центр. Виконавчий Комітет Союзу для визволення Вильна в іншій відозві висловлює співчуття українському народові, рівно осуджуючи напад на українські установи у Львові і їх знищування. Цю другу відозву підписали: проф. Біржишка (голова), інж. Сілвес, проф. Зекайтіс і інші.

Новий уряд Романії.

Націонал-цараністи при владі.

Завзята боротьба за владу, що зачалася в Романії з хвилею смерти короля Фердинанда й до найбільшого напруження дійшла по смерти всесильного провідника ліберальної партії Івана Братіяну, закінчилася остаточно уступленням ліберального кабінету й утворенням уряду, зложеного з націонал-царанистів, під проводом Юлія Маніва. Новий уряд розписав уже вибори до парляменту, які обіцяв перевести без ніякого натиску. Одночасно в Романії мають знести нарешті стан облоги і привернути свободу думки і слова, а спеціяльно берегти листову тайну (з останніх днів обовязувала в Романії дуже строга цензура на листи і друки).

Новий уряд має головну свою опору в Семигороді, а також в прилучених до Романії по війні нових територіях. В ньому засідає аж 7 міністрів із Семигороду, а крім того міністри без теки для Буковини, Бесарабії і Банату. Таким чином уряд Маніва означає в політичному житті Романії деяку реакцію проти переваги Букарешту над новоприлученими землями, до речі: значно культурнішими і більш виробленими від земель старої Романії. Націонал-цараністи спираються головним чином на середньо-заможному селянстві, отже на елементі швидше поміркованім а не радикальнім. Політика уряду Маніва буде йти очевидно по лінії бажань романського середняка.

Новий уряд заповідає великі зміни, в першу чергу усунення ріжних обмежень, при помочі яких держався при владі ліберальний кабінет. Буде він прямувати також до якогось порозуміння зі своїми меншостями, головно з мадярами й німцями, на яких йому найбільше залежить з огляду на їх велику політичну виробленість. Таке порозуміння потрібне романам також з уваги на їх заходи в справі закордонної позички, яка для них просто необхідна і по яку вони вже давно простягають безуспішно свої руки.

Чи з приходом до влади націонал-царанистичної партії зміниться на краще й положення українського народу, що живе збитою масою в ріжних повітах Буковини, Бесарабії і Сигітщини, важко нам сказати. Буде це залежати не тільки від того чи наші брати в Романії зуміють створити спільний блок з усіми меншостями та спільно з ними... [illegible] ...народами і від цілої дальшої політики того блоку, але передовсім від праці, солідарности, посвяти й однодушности цілого нашого народу під романською займанщиною. Тут просто історична відповідальність паде на провідників українського народу в Романії і їх обовязком є цей переломовий момент заступати справи цього народу розумно, послідовно і доцільно.

го і сірого диму. Вибух зачався з 22. на 23.; тоді то записали сейсмометри в Катанії більше як 70 слабих потрясень, які можна було відчути лиш у віддалі кількох кільометрів від огнища вибуху.

23. березня в 3. годині досвіта отворилася в боці гори щілина в часі сильного землетрусу, та який не було вже зовсім чути в Катанії, віддаленій усього 25 км. від Етни. Рано тої самої днини видко було над імлою, що окутувала гору, невелику сіру — подібну до сосни, пінії—хмару з пари, яка добувалась зі щілини на південному збіччу гори. Аж під вечір чути було в Катанії шум вибуху. Сама щілина, з якої плила вогниста лява, творила особливо в ночі величавий вид. 24. березня падав у Катанії попіл, а від шуму і від лоскоту вибуху дзвеніли вікна. Потім вибухи сильно ослабли, а 28. зовсім затихли. В часі цього бічного вибуху поводився головний кратер дуже супокійно, тільки 27. березня рано вийшов з нього доволі високий стовп диму.

Лява плила тоді у віддалі 3 км. від бокки зі скорістю 500 м. на годину, на дальших 2 км. зі скорістю 230 м., а ще на дальших 2 км. зі скорістю 165 м.; а опісля скорість маліла щораз більше, а 16. днини — останньої, коли ще лява плила — йшла всього 2, 3 м. на годину.

Того самого року, 1910., ожила на Етні знову вулканічна діяльність аж у грудні 21. грудня показався понад Піано дель Ваго дим, що виходив не тільки з кількох кратерів, що утворились у березні, але навіть із гір Сільвестрія. Через кілька днів був супокій та аж 27. зачали виходити з великого центрального кратера червоно-брунатні клуби диму, освічені лявою з середини кратера. На полудневому збіччу Етни є найбільше бічних стіжків, розміщених на вузькій лінії. Продовження тієї лінії видко також на північному збіччу. Цікаве, що ще в дальшому її продовженні лежать також діяльні вулькани Ліпарійських островів, Волькано і Ліпарі. Треба приняти, що північно-полуднева вісь Етни сходиться разом з ослабленим поясом земської кори, який влекшує вогнистоплинній масі або т. зв. магмі, із середини землі, вихід на верх. На цій лінії лежать центри вибухів з р. р. 1669., 1809., 189., 1883., 1886., 1892., 1910. і з 28. квітня 1911.

Дуже цікаве, що на південній половині тієї лінії лява виливається постійно із щораз висше положених місць, бо

в р. 1883.	у висоті	1050	м. н. м.
„ 1886	„	1450	„ „
„ 1892.	„	1850	„ „
„ 1910	„	2175	„ „

отже з того можна догадуватися, що засягла лява затикає щілини нижче положені, — а плинна лява може як вище прорватися.

(Докінчення буде.)

Свята 1. листопада.

Броди.

Свято 1-го листопада обходили Броди в неділю дня 4-го листопада. Староство в Бродах заборонило похід з церкви на могилу, як також заборонило святочну академію і повідомило посла Васильського, що не допустить до ніяких зборів у тім дні. Свято мусіло обмежитися тільки до церковного торжества, а єдиан і тут вмішалася поліція і мало не дійшло до проливу крови. Вже ранком почали находити до Бродів дружини „Сокола", „Луга", сільські оркестри та тисячні маси селянства. Перший раз бачили Броди такий великий понад 10-тисячний здвиг народу. Після соборної Служби Божої у великій церкві вийшла процесія з образами, хоругвами та вінцями в напрямі через ринок до малої церкви, де висипано три метри високий курган, на якому поставлено 10-метровий високий хрест в память Борців за волю. Коли процесія доходила до ринку, проти неї вийшла поліція з наїженими багнетами. Посол Васильський запротестував проти розбивання церковного походу, єднак поліція, не зважаючи на те, кинулася на процесію і похід та почала розганяти прикладами крісів. Серед паніки, яка повстала, падали на землю хоругви й святі образи. Послові Васильському вдалося скермувати процесію в малі вулички, якими процесія дійшла до церкви, де відбулося посвячення памяткового хреста і панахида за полеглих при участи 20-ти священиків. Промову виголосив о. Фельчиновський, парох Голосковеч, а після нього посол Васильський і студ. Х. зі Львова. Після панахиди публика пробувала зробити похід через місто під староство, однак коли похід увійшов на головну вулицю, поліція в силі 40 людей, багнетами і прикладами розігнала похід, причім арештувала студента університету Ю. Чубатого і Д. Чубатого, Вол. Чуму, Яросл. Чуму, Сагайдака, Чировського, Стручкевського і К. Войківну, а 3 місцевих луговиків Лотоцького, Гладуна і Чобота. Щойно пізно вечером запанував спокій, а по вулицях ходили поліційні і військові патрулі.

Тернопіль.

Уже напередодні 1. листопада ц. р. сповіщали клепсидри, що в десятиліття 1. листопада 1918 р. відбудеться торжественна панахида в місцевій парохіяльній церкві у память полеглих українських вояків. У роковини Великого Дня зійшлася до церкви дуже численно українська громада, а передовсім наша молодь, щоби спільно склонити свої голови перед жертвою крови погибших борців. У часі Богослуження і панахиди збирано датки на українських інвалідів. Тогож дня вечером зібралося численно українське громадянство і молодь на цвинтарі, де зложено вінки на могилах українських полеглих і відспівано стрілецькі пісні й національний гимн. Повні віри у кращі дні розійшлися учасники спокійно домів.

Журавенщина.

День 1. листопада відсвятковано у всіх громадах за виїмком Мельнича і Новошин, де священики-москвофіли відмовили місцевим комітетам у відправі в церкві на ту інтенцію. В тих двох селах були заповіджені на день 1. листопада вечером відповідні реферати, одначе староство заборонило всякі сходини навіть у читальні, а з Жидачева писано до тих сіл по двох жандармів, які мали недопустити до ніяких сходин.

Шпіонажа.

„Газета Поранна" повідомляє, що військові і поліційні власти впали на слід шпіонської організації в тернопільськім і львівськім воєвідстві, але щойно 15. листопада в ночі приступили до її ліквідації. Арештували 12 людей, яких вина, як вповнив згаданий часопис, безсумнівна. Керманичем шпіонської організації був нібито Вол. Сорока з Тернополя, якого арештували. При ревізії забрали богато матеріялів.

ТУГАЧЕВСЬКИЙ У СТАЛІНА.

В московських політичних колах звертає увагу факт, що Тугачевський (командант червоної армії в часів війни проти Польщі) відвідав Сталіна. Кажуть, що Тугачевський буде іменований заступником комісаря військових справ.

Активність села у СРСР.

Селянство активно протиставиться комуністичній диктаторській політиці.

Московський кореспондент „Берлінер Тагеблят"-у Шеффер пише з Москви на основі публікованих відомостей моск.преси, що чутки про зріст антикомуністичного терору в радянському селі відповідають дійсности. „Кулаки" нападають на представників комуністичних організацій, на збірщиків податків, підпалюють бібліотеки, партійні приміщення та руйнують комуністичні клюби.

В деяких районах комуністичні організації перейшли на сторону „кулаків". Терористичні акти мають місце на Поволжу, в Донській Области, на Україні, на Кавказі, на Сибірі та в Криму. Словом усюди.

У числі потерпівших наслідком „кулацького терору" є 11 голов місцевих рад, в тім 11 вбитих, а чотири ранених. Поприте на території СРСР занотовано останніми днями сотні атентатів на т. зв. сількорів, тобто сільських комуністичних кореспондентів газет.

До збільшення внутрішнього напруження в СРСР причинився між іншим також факт уділення димісії дотеперішньому червоному генераліссімусови голові Револ. Військової Ради і командантові червоної Армії Ворошилову. По димісії поїхав він на відпустку, а фактично на заслання в Сухум. В тій місцевости відбував свої „відпустки" і Троцький заки його не заслали на пограниччє Китаю.

У звязку з димісією Ворошилова поширилися в Москві поголоски про завзяту боротьбу в політбюрі ВКП(б) між Сталіном з одної сторони і Риковим, Бухаріном (голова комінтерну) та Томським з другої сторони. Сталін хоче зробити наслідником Ворошилова свого приятеля Уншліхта. Його становище в тій справі підтримує і ДПУ.

Риков, Бухарін і Томський не хочуть до того допустити і настоюють на оставленні вгладно поверненні на становище командарма Ворошилова, що є особистим приятелем Рикова. Словом боротьба ведеться тепер під кутом опановування впливів у червоній армії. Але поза тим є між спорячими ще й інші непорозуміння... Самозрозуміло, що такі внутрішні терти та непорозуміння серед комуністичних верховодів дуже корисні, бо вони їх сильно ослаблюють та чим далі тим більше підривають їх авторитет у самій комуністичній масі, яка з року на рік чимраз більше розпускається та ледачіє. Чим більше будуть їстися, тим скорше діждуться свого провалу.

По широкому світі.

„Ізвестія" як офіціяльний орган радянської політики бачить виглади при змінах у франц. кабінеті та з вибором Гувера — на нову орієнтацію Америки в СРСР., тому, що Америка буде рішучим ворогом европейського зброєння.

Англьо-французький морський пакт, що дійшов до прилюдного відома, завдяки хитрощам америк. журналістів в Парижі, буде скасований.

Англія вийшовши у торговельне порозуміння з новим китайським урядом, признає його одночасно.

Звістки про арештування Белі Куна в Румунії неправдиві.

У Мексику дійшло підчас виборчої кампанії до справжньої бійки з військом. 12 вояків і 22 цивільних убитих.

У Румунії підготовляється велика „чистка" адміністраційного та урядничого апарату, у звязку з синекурами та зловживанням на урядових становищах.

Вічевий рух.

БРІДЩИНА.

Дня 21-го жовтня ц. р. відбулося повіятське справоздавче віче в **Корсові**. Реферував посол Васильський, якого привитав промовою голова місцевого комітету УНДО Володимир Дратвінський. Того самого дня відбулося віче посла Васильського в містечку **Лешневі**. На обох вічах одноголосно ухвалено резолюції УНДО.

Останні вісти.

СОЙМ.

На пленарному засіданні сойму 16. листопада пос. Путек (Визв.) звітував з адм. комісії про внесення свого клюбу в справі новелізації през. розпорядку про карно-адміністр. поступовання. В останнім році було понад міліон адм. проступків. Новеля має привернути громадським і поліційним органам компетенцію. Далі новеля упрощує вимір справедливости, виконуваний громадами. Накладані грошеві кари мають іти до гром. кас на фонд убогих і сусп. опіки. Віцемін. вн. спр. Ярошинський ствердив, що цю новелю узгіднено з урядом на комісії. На думку віцеміністра органи малої громади не надаються до репресій супроти громадян.

В голосуванні приняли в II. читанні цілу новелю.

Пос. **Хруцький** (Укр. Клюб) мотивував негайність внесення свого Клюбу в справі розбірки церкви в Острові (володавського повіту). Внесення домагається здержання розбірки та взиває уряд внести проект закона про управильнення титулу церковної посілости.

Негайність внесення відкинено. Пос. Волинець (Біл. Кл.) мотивував негайність внесення свого клюбу в справі переслідування і переслідування позашкільної культурно-освітньої праці серед білоруського народу. За негайністю заявилося 88 гол., проти 119.

Найближче засідання у вівторок.

МАРШ. СУД У СПРАВІ ПОС. СЛАВЕКА Й МАРЕКА.

Маршалківський суд у справі конфлікту пос. Славека і Марека вже уконституувався. На суперарбітра визначив марш. Дашинський за згодою обох арбітрів пос. Новіцького (Визв.). Суд цей має негайно розглянути справу.

БОМБИ В АНГЛ. ПАРЛЯМЕНТІ.

У шуфляді одного члена англ. палати громад найшли дві бомби. Поліція веде слідство, а назвище посла держить у тайні. Дехто думає, що ці бомби, це лише памятки з війни.

ВІЛЬГЕЛЬМ II. У ШТОКГОЛЬМІ?

Штокгольмський „Соціальдемократен" подає нествержену вістку, що бувш. цісар Вільгельм II. приїде в пятницю до Штокгольму з Готенбурга, де був від четверга веч.

ПОЛЬ БОНКУР ПОДАВСЯ ДО ДИМІСІЇ.

Поль Бонкур зрікся офіціяльно функції делегата Франції при Лізі Націй.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·87·50—8·88·00, канадійський долар 8·81·50—8·82·00, чеська корона 0·26·33—0·26·66, австрійський шілінг 1·25·00—1·25·50, румунська лея 0·05·25—0·05·50, француський франк 0·34·50—0·34·75, швайцарський франк 1·71·50—1·71·75, фунт штерлінгів 43·40·00—43·70·00, радянський червінець 26·00—27·00.

Золото: 20 корон 36·50·00—36·80·00, 20 франків 34·40·00—34·70·00, 20 німецьких марок 42·40·00—42·70·00, 10 російських рублів 46·70·00—47·00·00.

Срібло: Австрійська корона 0·69·00—0·70·00, 5 австрійських корон 3·60·00—3·65·00, австрійський фльорен 1·80·00—1·85·00, російський рубель 3·00·00—3·10·00, копійки за рубель 1·50·00—1·55·00.

Збіжа.

Пшениця двірська 46·00—47·00, пшениця селянська 44·00—45·00, жито галицьке 35·00—36·00, ячмінь галицький броварияний 30·50—31·50, ячмінь на мливо 28·25—29·25, ячмінь пастівний 35·50—36·25, овес галицький 31·50—32·50, кукурудза румунська 44·00—44·50, бараболя промислова 5·00—5·50, фасоля біла 75·00—100·00, фасоля колірова 50·00—55·00, фасоля краса 65·00—75·00, горох цін-Вікторія 50·00—60·00, горох пільний 40·00—42·00, бобик 30·00—35·00, мішанка паст. в зерні 00·00—00·00, вика 35·00—39·00, сіно солодке красне прасоване 18·00—20·00, солома прасована 8·00—9·00, гречка 34·50—35·50, льон 72·00—74·00, люпін синій 21·50—22·50, ріпак озимий 70·00—72·00, мука пшенична 50 прц. 83·00—84·00, мука житна 70 прц. 51·00—51·00, грисік кукурудзяний 69·00—70·00, мука кукурудзяна 49·00—51·00, отруби житні 25·25—25·75, отруби пшеничні 25·25—25·75, крупи гречані 68·00—71·00, пшоно 24·75—25·25, крупи ячмінні 49·25—51·75, пенцак 49·00—51·00, просо красне 40·00—41·00, макухи льняні 49·00—50·00, конюшина красна 220·00—250·00, мак синій 125·00—135·00, мак сивий 100·00—110·00. Мішки ютові виробу Страдом Варта 1·68—1·72, мішки уживані добрі 1·38—1·42.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Боротьба з маслом.

Що хтось має масло на голові — це кождий з нас чув. Що хтось може говорити „масло масляне" — це кожний з нас досвідчив, стрічаючись із каварняними політиками, рестравраційними стратегами і снідановими патріотами. Але про боротьбу з маслом — цього ще здається не записали ніякі воєнні хроніки.

Впадалоб, щоб ця боротьба заверушилася в Америці, країні різних рекордів, диковин і інших ідіотизмів.

Так випадалоб...

Але від чого Львів, той „семпер", той „фіделіс", та перла, те гніздо романтично-героїчних птахів і емеритованих оборонців культури та цивілізації!

Власне він, той Львів, не маючи де подіти надмір войовничої енергії, рушив з копита на... масло.

Передомною відозва „Львівського Академічного Комітету", яка взиває польську людність „завше вірного" Львова до святої війни з Маслосоюзом.

В тій відозві говориться між іншим гарним і будуючим змістом ще й таке:

„Ich placówki gospodarcze nie mają innego celu, jak opłacanie siewców nienawiści — boryteli dla prowadzenia antypańsiwowej akcji"...

Одним словом:

„Maslosojuz jest gniazdem szkodliwej agitacji hajdamackiej...!"

Пощо тут шукати за якоюсь організацією, мучитися по ночах ревізіями, ломити голову над вишукуванням членів заговору, коли всім ясно, що тут завинив Маслосоюз. Ці всі його кружлівки, бочки, коробки і пушки, це нічого іншого тільки замасковані (за пруські марки) скорострільи, міномети, а то й гармати. Першого-ліпшого дня гаркнуть з усіх склепів на польський Львів і що тоді... Знов треба буде різними перемирями проволікати справу.

А що це не жарт, то про те говорить останнє речення відозви:

„Wszyscy na zwarty front samoobrony polskiego społeczeństwa"!

Вірне, що цю відозву варто перекласти на світові мови, на доказ, які українці сильні і небезпечні.

Деж то! Військо, поліція — не помагає, треба аж „посполітого рушеня" цілої суспільности, щоб можна було сяк-так боронитися перед українською небезпекою.

На мою думку тієї небезпеки не усунеться одною відозвою, чи одним здемолюванням. Треба би це уладжувати частіше, а нову відозву я радив би почати так:

**„Hej ty na szybkim koniu, gdzie pędzisz kozacze?
Komu wieziesz te kule bomby i kartacze?
„— Ja do Maslosojuza jadę, mości-panie,
Nabijać centryfugi i robić powstanie!"**

Під сподом дописка „автентичне!" і... успіх запевнений.

Тоді вже Маслосоюз не викрутиться!

Галактіон Чіпка.

Громадяни! Поголовним членством дамо доказ перед світом нашої свідомости і національної гідности. Тому мерщій в ряди членів „Просвіти"!

НОВИНКИ

— **На покриття шкід.** Дістаємо такого листа: Нині (рівночасно із тим листом) висилаю чеком 5 зол. як надзвичайний даток на покриття шкід заподіяних Т-ву „Рідна Школа" демонстрантами в днях 1—3. листопада ц. р. та взиваю: 1) інж. Гуцара Ярослава, голову чит. „Просвіти" і дир. Пов. Союза Кооператив, 2) дир. Стефановського Андрія, члена Старшини Кружка „Рідної Школи" в Галичі, щоби зложили на „Рідну Школу" і „Просвіту" у Львові бодай таку саму квоту, яку втратили вони за віконні шибки у своїх помешканнях дня 10. листопада ц. р. Грицько Марет. — Далі на покриття шкід у „Просвіті" зложили: Преосв. мітрат Олекса Баяюк, Львів, 10 зол. — На покриття шкід у „Ділі" і „Просвіті" зложили: д-р Роман Лавровський зі Самбора 20 зол. і кличе п. радникову Т. Добрянську з Дрогобича і п. меценасову Ірину Рогуцьку зі Самбора. А. Пісецький, Зелена-Грималів від себе 7 зол., а від членів чит. „Просвіти" 13 зол. (з того 10 зол. на покриття шкід, а 10 зол. на політ. вязнів), К. Б. Львів 2 зол. — На політичних вязнів зложили: Гр.-кат. Уряд Парохіяльний, Шляхтова 5 зол., Секція Студенток, Краків 20 зол., Кружок Союза Українок, Мраквиця 10 зол., А. Пісецький і Чит. „Просвіти", Зелена 10 зол.

— **Кара за неприняття польського прапору.** Як нас повідомляють з Бродів, на сесії війтів у старостві в Бродах війт Федь Хомич зі села Суховоля не приняв польського прапору, які роздавано війтам для удекоровання громадських будинків, мотивуючи тим, що село є чисто українське і громадська рада ухвалила не приймати польського прапору. За це староста звільнив цього війта з уряду і укарав арештом 14 днів без заміни на гривну. Радного з цього самого села Василя Крука укарав староста карою 8 днів арешту за те, що вніс на громадській раді, аби не декорувати громадських будинків, яке то внесення принято одноголосно.

— **Львівська темна хроніка.** Вчора суд присяжних розбирав справу бандитського нападу в білий день на кушнірську крамницю на вул. Боїмів. Виконавцями нападу був торговець овочами Ціглер, торговельний посередник Лейб Лев і ще якийсь третій Шварц, якого досі не зловили. Шварц був аранжером усієї історії і познайомився з Ціглером на „чорній біржі", де представився йому щиро як крамничний злодій; лише прізвище подав фальшиве. Ціглер, якого власник крамниці пізнав як „діяльного" злодія, дістав рік вязниці; Лев вийшов чудом „чистий". — 6 тижнів арешту дістав Кароль Гарасимович за 140 зол. вкрадених у свого сусіда. Якби він не мав на совісті підшиненої власної дитини під сирітський захист, то поліція не найшла б його слідів. — На Жовківській вул. авто наїхало на 10-літ. хлопця і небезпечно покалічило його.

— **Диверсійна ватага** відвідала село Камінку біля Долгинова, де перейшла радянський кордон і з трьох боків почала острілювати село. У бійці з одним зі селян Хмелем, ранила його. Вкало кількох ручних гранат, що ранили чотири особи. Село почало горіти, а населення бігало тривожно по вулицях. Коли надїхала жандармерія, ватага втікла.

— **Закінчення цирнових думань.** Вчорашній останній вечір думань атлетів у цирку на вул. Коперника зібрав не меншу авдиторію як попередніми днями. Боротьба йшла за перші чотири нагороди. Гарькавенко, що боровся поза конкурсом, не виступав, бо три дні тому вивихнув собі кістку в руці. Між німцем Картом і поляком з Познаня, велитнем Пінецьким йшли грубі змагання, що переходили часто в бійку. Довжезні руки Пінецького і цим разом вийшли переможно і він дістав третю нагороду. За першу і другу йшов реванш Штекера (мистець Польщі) з Пошофом (Франкфурт, мистець Півд. Америки). Штекер одною понизою більше в боротьбі на пункти оріянса з Пошофом. Жюрі було в клопоті, кого признати „мистцем Польщі". Громадою дві перші нагороди поділили на половину. Тому, що Штекер прилюдною заявою до публики запротестував проти поділу жеребом, Пошоф з вельможним жестом відповів, що йому на титулі „мистця Польщі" не залежить і що йому вистачає титул, який він здобув собі досі. Сама львівська публика, що за весь час змагань складала докази своєї обєктивности, протестувала не раз проти методи боротьби Штекера, яка не завсіди була „фер". Це було й причиною його конфлікту зі справедливим суддею, що ні разу не дозволив собі вводити в оцінку боротьби національні симпатії чи ворожнечу.

— **Український журналіст зробив паризьку сензацію.** Французький роялістичний денник „Аксіон Франсез" обвинувачує пів-офіціяльний орган міністерства закорд. справ „Тан", що він від якогось часу політику сприятливу для радянського уряду... за радянські гроші. Обвинувачення це має бути основане на документах, які дивним дивом помандрували аж до рук шефа кабінету м-ства внутрішніх справ. „Тан" дістав за пресову радянофільську кампанію 250.000 фр. і мав у цьому ще інший інтерес, бо його редактор Гербет за це був призначений франц. послом у Москві. Всю прошеву трансакцію мав переводити один український емігрант, якого прізвища покищо не подають та яке не важко відгадати для тих, що знають нечисленних радянофільських українських журналістів у Парижі. Цей журналіст посварившись з „Таном" передав докази його продажности одному урядовцеві міністерства.

— **Винахід нашого різьбаря.** „Корієре делля Серра" повторює за нюйорською пресою про винахід Олександра Архипенка, який він виставив у галерії Андерсон. Є це „динамічний засіб художнього виразу" в малярстві: ціла низка кольорових крапок пересувається незалежно, за зразок калейдоскопу, і полишає своєрідне вражіння рухомого малюнку. Винахід складається з 110 звоїв, які порушує відповідний механізм. Артист має на меті зірвати з дотеперішнім нерухомим мистецтвом, що основується на обмеженій скількости „математичних комбінацій" і присвячує свій винахід Ейнштайнові та Айнштайнові. Архипенко називає його „архімалярством"; невідомо, чи бере це слово від початку свого прізвища чи в значінні „надмалярства", про яке мріють футуристи.

— **Рімні вістки.** Ленінградська Академія Наук схвилювана долею трьох відмін біґунових експедицій, про яких нема звістки від кількох місяців. Є це експедиція Пінегіна, що виїхала 12. серпня, Хмизнікова і ще старша Чвотова. — 100 визначних американських діячів заявили себе прихильниками внеску національної комісії, щоби рік поділити на 13 місяців. — Поля Негрі полетіла з Парижа в Лондон просити Бернарда Шова написати їй сценарій до нової фільми або дозволити переробити на фільму одну зі своїх пес. — Французькі громадяни внесли до 1-го листопада більше на 2.041.000.000 фр. податків, ніж минулого року. — У районі Майкопа та Туапсе (Кавказ) горять ліси. — Мале англ. місто Ревсем продало на лицитації танк, привезений з воєнного фронту, за смішну суму 10 фунт. шт. — У Ленінграді померли: проф. воєнно-медичної академії Скоричєнко і проф. малярства Зарубін.

— **Премії Нобля з хемії.** Дві нагороди за досліди хемічні призначив комітет Нобля за два останні роки двом німцям. Першим є проф. Адольф Віндаус з Ґеттінґен, заслужений за досліди над холестеріном і їх звязків з групами вітамін. Йому вдалось [illegible] ком проти рахітис. Добутий ним препарат назвав Віндаус „віґантолем". Завдяки дослідам Віндауса віджива доповнююча матерія (вітаміна) вперше є ізольована і добута в „чистій" формі. Цим самим у біольоґії зроблений великий крок уперед. Віндаус має 53 роки. — За 1927 р. дістав нагороду з хемії проф. з Мюнхену Гайнріх Віланд, що є директором органічного відділу державної хем. лабораторії і оголосив цілу низку творів з біохемії і редагує „Річники хемії". Нагороду дістав за досліди над складниками жовчевого квасу. Уродився в 1877 р. і є професором від 1909 р.

— **Дотеперішні літературні лавреати Нобля.** Від р. 1901 дістали нагороду Нобля такі письменники: Сюллі Прюдом (Франція), Теодор Момзен (Німеччина), Бернштіерне Бєрнсон (Норвегія), Хозе Ечеґарай (Еспанія), Фрідріх Містраль (Франція, провансалець), Г. Сєнкевич (Польща), Джозе Кардуччі (Італія), Редіярд Кіплінг (Англія), Рудольф Ойкен (Німеччина), Сельма Лаґерлєф (Швеція), Павль Гайзе (Німеччина), Моріс Метерлінк (Бельгія), Ґергарт Гавптман (Німеччина), Рабіндранат Таґор (Індія), Ромен Роллян (Швайцарія, француз), Вернер Гайденштам (Швеція), Гєльруп і Понтопідан (Данія), Кнут Гамсун (Норвегія), Карль Шпітелер (Швайцарія, німець), Анатоль Франс (Франція), Яцінто Бенавенте (Еспанія), Влад. Реймонт (Польща), Бернард Шов (Англія), Ейтс (Ірландія), Ґраціа Деледда (Італія).

— **Симфонічні концерти „Укрфіла".** Минулого місяця почались у Харкові загальнодоступні симфонічні концерти, організовані „Українською Фільгармонією". З харківських „Вістей" довідуємося, що на першім концерті виступили диригент хорв. опери Антін Рудницький і піяніст Міхаель Задора. Завданням такого концерту — „притягти і дати змогу прилучитися до симфонічної музики широкій масі слухачів". На програму склалась симфонія А. Бруккнера ч. 4, „Танок мерців" Ліста-Бузоні і танкова сюїта визначного сучасного композитора Бели Бартока. Музичний критик „Вістей" висловлюється так про двох виконавців концерту: „Диригент Антін Рудницький прекрасно зарекомендував себе в цьому концерті. Він показав свою здатність опанувати такий великий і складний твір, яким є симфонія Бруккнера, виявив і велике музичне чуття та смак і у виконанні твору новітньої музики — сюїта Бела Бартока. Міхаель Задора з успіхом виконав „Танок мерців" Ліста-Бузоні а також на біс рапсодію Ліста (з оркестром)".

Дописи.

ЖУРАВЕНЩИНА. *(Окружне свято очадности)* Заходом філії „Просвіта" в Журавні відбулися дня 28-го жовтня ц. р. перше окружне свято ощадности в Журавенщині [illegible] в салі Народнього Дому в Журавні [illegible]. Свято розпочав [illegible] промову голова місцевих установ о. Юрій [illegible] д-р К. Трохи [illegible] ... Реферат на тему ощадности [illegible] д-р П. Лисяк, який недавно отворив адвокатську канцелярію в Журавні. На святі співав також місцевий хор, який є одним з найкращих [illegible] Журавенщини [illegible] ... Народнім Домі.

КОРОСНИЦЩИНА. *(Наші села в Коросниччині і Стряжівщині — Боротьба за школу в Краснім)* [illegible] ... ще чотири села стряжівського повіту творять острівчик серед польського моря. Хоча в часі недавніх виборів наші люди, збаламучені різними агітаторами, віддали свої голоси на 20-ку, а деякі й на польські партії, однак народ тут твердий і щиро привязаний до свого народу та до своєї віри. А хоч залишений сам собі, зачинає поволи домагатися своїх прав. З тих сіл у двох зі стряжівського повіту й досі залишились українські народні школи, а в чотирьох сіл Коросниччини тільки в одному селі є ще українська школа. Цікава боротьба за свою школу розпочалася тепер в селі Краснім, місцевими людьми прозванім Коростенком. Село це майже чисто українське, бо на чотириста родин є тут лише девятнадцять польських. До війни село було москвофільське, однак по правді сказати москвофільство це було цілком невинне, доказом чого може послужити факт, що з того села вийшло багато свідомої української інтелігенції. Це можна завдячити в першій черзі бувшому довголітньому, нині померлому управителеві місцевої народньої школи Миколі Наливайкові. Багато учеників покійного управителя школи поселилися в Америці й не одну сотню долярів пересилали вони до свого рідного села. За ті гроші вибудовано в селі величаву церкву. Довідавшися, що учителі самі поляки, що різні люди намагаються село помалу, але постепенно перемінити на польське, зібрали вони між собою кільканадцять долярів і поставили своєму учителеві по 15-тьох роках від смерти величавий памятник. Тепер в селі нема, на жаль, жадної інтелігенції; всього один ученик ходить до середньої школи, а старша інтелігенція розбрилася по широкому світі і не має жадної стичности зі своїм селом. Всеж таки в селі є своя кооператива. За часів польських школу перемінено на польську. Управителем тої утраквістичної школи тепер поляк, кажуть, що з роду український; одначе селяни його не люблять і стараються всіми силами зі села позбутися, хоч це їм не вдається. Війтом до-недавна був неграмотний чоловік, котрий напрочо послухав у всьому управителя школи та місцевого-поляка, який хотів би бути з селянами нескорочуваним „круглом". Не звертаючи на такий невідрадний стан, в якому знайшлося село, завдяки одній рухливішій одиниці, селяни постояли за свої в обороні своєї школи. Легко вдалося здобути кільканадцять підписів з домаганням української школи. Не помогли погрози різних осіб, люди і перед інспектором заявили, що хочуть своєї школи. Тоді то поляки зачали й собі збирати підписи за польською школою і хоча всіх польських дітей є в селі лише 14, то противники зібрали аж 21 декларацію з домаганням польської школи. На тій підставі кураторія залишила в селі утраквістичну школу. Одначе наші селяни не дали за програну і від розпорядку кураторії внесли в тих днях відклик до міністра освіти, бо в селі на 186 українських шкільних дітей є всього 14 польських. Шість декларацій, яких фабрикувало противникам, як кажуть у селі, внесли родичі 18-літніх і 19-літніх діточок, які забажали вчитися, а навіть є двоє дітей 4-літніх, які теж забажали польської школи, до того одну дитину на час вирішування відклику міністерством спроваджено аж з Рашева, а одну із сусіднього польського села, яка одначе до школи зовсім не ходить, тільки пасе худобу. Так то постояли за свою школу самі селяни. Вони певні, що їх слушна справа мусить взяти верх, одначе для певности побіда звертаються отсим дорогою до своєї пресі, а в першій мірі до свого посла і віцемаршалка д-ра Загайкевича, щоб помір їм в тій справі інтерпеляцією в міністерстві.

Спішіться з висилкою членських вкладок до Т-ва „Просвіта". Нехай ні одного не буде між нами, який не став би в ювилейному році його членом.

З театру.

Великий Міський Театр: *„Милосердя"* містерія в 3. діях Н. Г. Ростворовського.

Ця символічна містерія є спробою [illegible] філософувати на тему [illegible] — де хотів бачити [illegible]. Як не часто трапляється [illegible] свідоміть намагається бути [illegible] реалізатором в формі та ідеї автор „Милосердя" попав під різні впливи. Нагадуємо собі стару тему „Небожественної комедії" Красінського, бачимо [illegible] ... у Виспянського „Визволення" і бачимо у тих самих поміркуваннях [illegible] „Життя людини" Андреєва. [illegible] ... що людське життя є безглуздям?

Тільки той факт, що автор мав [illegible] ... „Милосердя".

…і. Скільки найкращих зусиль режісерії, дирекції та акторів пропало безцільно! Мертвонароджену дитину можна прибрати в найкращу одіж і розгойдувати у золотій колисці — від цього вона не оживе.

М. Р.

Театри.

Великий Міський Театр:

Субота 17-го, г. 3·30 попол. „Дзяди", Міцкевича.

Субота 17-го, г. 7·30 веч. „Мадам Бутерфляй".

Неділя 18-го, г. 3. попол. „Галька".

Неділя 18-го, г. 7·30 веч. „Таємна дама".

Кіна.

„Аполльо": „Кохання та сльози Шопена".

„Лев": „Жінка на холодній дорозі".

„Оаза": „Еспанський соловій".

„Палас": „Ягоди вулиці".

„Фатаморгана: „Легка добича".

Нові книжки й журнали.

Андрій Чайковський: **„Три казки діда Охріма"**, ст. 123 з 10 малюнками Святослава Гординського. Коломия 1927. Накладом автора.

Наша дотеперішна діточа література писана надто часто аматорами, що мають мало спільного з літературним пером, а ще менше з дітьми, яких психольогії не розуміють. Тому в казках для дітей зустрічаємо часто штудерні фрази та висловн, важкі звороти, які не під силу інтелігенції навіть дуже розвиненої дітвори. Збірка казок нашого відомого письменника А. Чайковського, що досі не писав для дітей, робить незвичайно приємне враження простотою свого стилю і рідними сюжетами. У мотиви народніх казок автор вплів чимало нових елементів, ближчих нашій суспільности і надав казкам характер довших оповідань про фантастичні пригоди наших юнаків-гуцулів. Небуденною прикметою цих казок є погідний гумор, такий рідкий у творах нашої діточої літератури. Родичі, що стежать за лектурою своїх малих дітей, повторюють у нас нераз скаргу, що більшість наших казок, оповідань і поем для молоді визначуються пригноблюючим сумом і навіває за дітвору меланхолію, що нерідко доводить малих читачів до сліз. Казки А. Чайковського писані людиною, що знає психольогію дітей і знає, що їм до вподоби.

Кооперативна Республика, жовтень-листопад. Львів. Зміст: Ю. Павликовський: Микола В. Левитський. Андрій Жук: Чи і в якій мірі хліборобські артілі М. В. Левитського були продукційними колективами? 60-ліття „Просвіти". Ліквідація великого діла. М. Корчинський: Як реалізувати клич ощадности? О. Мицюк: Націоналізована тяжка індустрія У. С. Р. Р. і сільське господарство. К. Коберський: Кредит. М. Туган-Барановський: Райфайзенські принціпи. І. Прокопів: Робітнича масарня в Празі. Стан кооперації на півн.-західніх землях. На Великій Україні. М. Корчинський: Наука і навчання суспільної економії серед українців у Польщі. Кооперативні фільми.

Більшовик України. Політично-економічний журнал ЦК. (КП(б)У. ч. 20. 31. жовтня. Зміст: Партія в боротьбі за ленінську лінію. Г. Ломов: Наші завдання в Донбасі. С. Бірман: Металургія на промисловість України. С. Вітик: До 10-річча Зах.-Української Народ. Республики. Ф. Голуб: Проблеми міжнародного юнацького руху на V конгресі КІМ. В. Андріанов: Нові виробництва в промисловості України. І. Сінько: Про перспективи житлового будівництва. О. Нурінов: Підсумки товарообороту 1927/8 і перспективи на 1928/9 по УСРР. Є. Гірчак: III. з'їзд КПЗУ. Критика й бібліографія.

Вільне козацтво, 10-го листопада 1928. Ч. 23. Прага.

„Бюлетень Державного Видавництва України" за жовтень 1918 р. Харків. Стор. 32. Формат великої вісімки.

ОПОВІСТКИ

За оповістки редакція не відповідає

Новий Український Театр дир. П. Карабіневича на Волині.

Марків

18/XI Вій.

Любомль

19/XI Гейша.
20/XI Маруся Богуславка
21/XI Барон Кімель.
22/XI Казка старого млина.
23/XI Вій
24/XI День і ніч.
25/XI Ой не ходи Грицю
26/XI Циганка Аза.
27/XI Запорожець за Дунаєм.
28/XI Вихрест.
29/XI Два злодії.

Ковель

30/XI Маруся Богуславка
1/XII Гейша.
2/XII Вій.
3/XII Барон Кімель.

Камінь-Коширськ

4/XII Маруся Богуславка
5/XII Гейша.
6/XII Барон Кімель.

Повторена мною фама, нпчеб Ів… та Роман студ. техніки спровокували своїх товаришів-Українців опущенням викладової салі разом з Поляками-студентами, оказалася неправдивою, тому відкликую її в цілій основі. — Дубина Степан, ст. прав. 1—1

Надзвичайні датки на „Рідну Школу" зложили Вп. П.: Михайло Лісьневич, радник Найвищого Суду в Берні 11 ам. дол.; Кружок „Рідної Школи" в Мостах Великих 216 зол. як одноденний заробіток від інтелігенції з Мостів Великих, о. Іван Лотоцький, Переволока ад Бучач 30·85 зол., як збірку на весіллю у п. Карчевської. Уряд Громадський в Пчанах, п. Жидачів 50 зол.; І. Папірчук, Губінь ад Бучач 11·35 зол., зібраних з нагоди вінчання п. Олени Кобзар з п. Йосифом Пристасьвким в Житомири; кооп. „Згода" в Маконицьку 20 зол.; коопер. „Воля" Берлоги 25 зол.; о. Володимир Вергун, Красноїля 28·42, як збірка в церкві; Кружок „Рідної Школи" в Новім Селі ад Підволочиска 30 зол., як чистий дохід з діточого представлення, уладженого заходом п. Стефанії Сеникової; коопер. „Єдність" Бандрів народний 25 зол.; Іван Наконечний, Гуничичі 11 зол., як збірка з нагоди посвячення церкви в Вербіжи, Подоляк-Андрушенко-Зеленяк з Кемпи ад Розвадів 65 зол. — ВП. Жертводавцям складає щиру подяку Головна Управа.
916 1—1

Звичайні Загальні Збори філії „Просвіти" в Яворові відбудуться в неділю дня 18 листопада ц. р. о год. 1-ій в под. в салі „Нар. Дому" в Яворові з таким порядком нарад: 1) Відкриття зборів і відчитання протоколу з поп. заг. зборів. 2) Звіт уступаючого Виділу. а) голови, б) секретаря, в) скарбника. 3) Звіт Контрольної Комісії і внесок на уділення абсолюторії. 4) Вибір нового Виділу і Контр. Комісії. 5) Справа святкування ювилею 60-го існування Гол. Т-ва. 6) Внески і запити. Виділ.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Оголошення.

Згідно з ухвалою Звичайних Загальних Зборів Повітової Господарсько-Споживчої Спілки „Народний Дім", кооперативи з обмеженою порукою в Чорткові з дня 9. листопада 1928 р. взивається всіх членів сеї кооперативи о доповнення своїх уділів до висоти 10 золотих і те до кінця року 1928, бо в противнім случаю по упливі повисшого речинця будуть викреслені з членів. Заразом звертається увагу П. Т. членів, що з причини біляисових страт з року 1925 ухвалено на Загальних Зборах з дня 20 листопада 1926 р. відписати на покриття тих страт з кождого уділу по 90%, так, що зараз майже всі члени мусять свої уділи доповнити. 943 **Надзірна Рада.**

ПОДЯКА.

Всім, що занялися похоронами нашої дорогої Бабуні бл. п. Марії з Пашинських Чайковської, вдові по деканї, складаємо щиро-сердечну подяку. Зокрема уважаємо потребою нашого серця подякувати Всч. о. М. Туркевичеві, пароxові Городища, за його гарну промову над гробом, а також громадянам Городища к. Самбора, що під проводом свого начальника п. Рудницького занялися уладженням цілого похорону.

Львів, 16. листопада 1928.

Д-р Володимир і Софія Бабії
з родиною.

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів. Ринок ч. 10